

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani volja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani volja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan volja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnine in oznanila (inserte) vsprejema upravnštvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisni se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedej in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 242.

V Ljubljani, v soboto 21. oktobra 1899.

Letnik XXVII

Državni zbor.

Dunaj, 20. okt.

Danes je bil kritičen dan za desnico. Bila je že 12. ura, a desnica ni še imela definitivnega kandidata za prvo podpredsedniško mesto. Bilo se je resno bati, da se ob tem vprašanju razbije desnica. Ker se bode o tem gotovo mnogo govorilo in pisalo, je morda umestno, da čitateljem pojasnimo vso stvar.

Kakor znano, so levičarji javno in zasebno izjavljali, da ne volijo g. dr. Ferjančiča prvim podpredsednikom zaradi njegovega govora na Bledu ob prihodu čeških dijakov, in so imenovali svojim kandidatom onega zagrizenega Prade-ja, ki je s svojim zadnjim govorom koncem prosinca največ zakrivil, da je grof Thun pretrgal zasedanje državnega zbora. Tudi katoliška ljudska stranka je imela pomisleke in konečno včeraj zjutraj po svojih načelnikih izjavila, da voli kogarkoli, samo dr. Ferjančiča ne. Iz zanesljivega vira se nam je še zatrejalo, da utegne 10 do 12 poljskih poslancev, ki vedno koketujejo z levico, oddati bele listke. Bilo je torej jasno, da g. dr. Ferjančič ne dobi absolutne večine. Navzlic temu pa je »Slovanska krščansko-narodna zveza« soglasno sklenila, da vzdržuje kandidaturu g. dr. Ferjančiča, dolžnost desnice pa je, da solidarno glasuje za prejšnje predsedstvo. Toda vsi poskusi, da bi vsa desnica glasovala za prejšnje predsedstvo, torej tudi za dr. Ferjančiča, so bili brezuspešni. Naravnost neresnično pa je in zlobno izmišljeno včerajšnje poročilo »Slovenskega Naroda«, da so »slovenski klerikalci nezanesljivi«. Dva člana katoliško-narodne stranke sta v klubu odločno naglašala, da mora klub vztrajati pri kandidaturi dr. Ferjančiča, in sta tudi navajala razloge. Prvi raz-

log je bil ta, ker katoliško-narodni poslanci ne bi hoteli prevzeti odgovornosti, ko bi vsled nejednosti zgubila naša zveza svojega zastopnika v predsedstvu ter bi morda prodrli celo Prade. V klubu se je tudi sprožilo vprašanje, kaj storiti, ko bi se dr. Ferjančič odpovedal kandidaturi? In vsi »klerikalni slovenski poslanci« so glasovali za predlog, da v tem slučaju naša zveza ne določi nobenega kandidata ravno z ozirom na dr. Ferjančiča, da se ne bi očitalo, češ, da so »kranjski klerikalci« skušali drugega spraviti na dr. Ferjančiča mesto.

To je bila sicer interna stvar, toda ravno vsled označenega napada v »Slov. Narodu« sem dolžan in primoran, da konstatujem resnico. Katoliško narodni poslanci so lojalno postopali do zadnjega trenutka. Ko je sinoči okoli 7. ure g. dr. Ferjančič po telefonu g. grofu Coroniniju naznanil, da se odpove kandidaturi, ako je mogoča izvolitev kojega drugega iz kluba, sedaj šele je zveza razveljavila predvčerajšnji sklep in se razgovarjala o drugem kandidatu. Ker se je imenovalo ime dr. Laginja, je klub naprosil g. dr. Laginja, naj on prevzame kandidaturu. Toda dr. Laginja je sinoči odločno odklonil. Ker se drug kandidat ni prijavil, razšli smo se — re infecta. Danes dopoldne je imela zveza zopet sejo, da določi kandidata. Na vsestransko prigovarjanje se je dr. Laginja konečno udal, toda s pogojem, ako Poljaki ne določijo svojega kandidata, ker Čehi so vsako kandidaturu odklonili, kakor tudi češki veleposestniki. Ta sklep se je naznanil eksekutivnemu odboru desnice, ki pa se je zjedini za kandidaturu poljskega poslanca dr. Pietaka. In ta je dobil danes 197 glasov, Prade pa 165. Levičarji so bili jako poparjeni, ker so bili zmage skoraj gotovi. Ko bi vsa levica glasovala za Prade-ja, imela bi desnica še vedno pet glasov večine. Ker je levica nato odklonila drugo podpredsed-

niško mesto, bil je drugim podpredsednikom s 169 glasovi zopet izvoljen Lupul.

Tako je desnica po jako nevarni krizi navzlic raznim vplivom osvedočila svojo solidarnost ter preprečila razne nakane, kar utegne vplivati tudi na vlado in one kroge, ki so kovali koalicijo z Nemci. Sicer pa se je te dni pokazalo, da tudi na desnici ni vse v najlepšem redu. Aparat desnice je neokreten, okoren, tudi je premalo zupanja in odkritosti mej posameznimi klubi. Še ena nevarna klečeta in ladija pojde v kosce, češar mi Slovenci gotovo ne moremo želeči. Ko bi bila danes desnica podlegla, čutili bi takoj vladni kurz na levo, kamor je bilo že obrnjeno krmilo.

Prihodnja seja je v torek; prične se debata o vladni izjavi, oglašeni je že 62 govornikov.

Interpelacija državnega posl. dr. Kreka in tovarišev na voditelja finančnega ministerstva.

Naravno načelo je, da bodi država kot delodajalka v svojih podjetjih vzgled vsem drugim podjetnikom. Dejstvo pa je, da so razmere glede na plačo in provizije delavcev in delavk potobačnih tovarnah zelo žalostne. Vlada je poleg tega s preosnovo uradniških in služabniških plač sploh že sama priznala, da so se življenjske potrebe podražile, in bi zato že navadna pravičnost terjala, da se ta izprememba izvrši tudi pri delavcih. A sedanje plače delavcev pri državnih podjetjih niso samo prenizke in nepravilne za nje, ampak slabo vplivajo tudi na plačevanje drugih tovarniških delavcev in tako zavirajo, da se ne izboljša položaj delavskega stanu sploh. Posebno pa so se v Ljubljani, ki je do zadnjega časa veljala za mesto z najcenejšim živ-

LISTEK.

Klerikalna grozodejstva.

Najduhovitejši izmed slovenskih časnikov, »Slov. Narod« seveda, priobčil je novico, ki je vzbudila radi svoje izvirne duhovitosti velikansko veselje. Namreč smrti nesrečnega, na Gorenjskem umorjenega Žvana krivi so, — no, dragi bralec, saj že veš, kedo, — klerikalci! Dokaz:

I. Žvan je bil svoj čas oštr pri »Bobenčku«.

II. »Bobenček« je klerikalna gostilna.

Ergo: Klerikalci so krivi njegovega umora.

Quod erat demonstrandum... Sestavili smo nekaj enako duhovitih napadov na klerikalce. Prepuščamo te napade »Narodu« v poljubno porabo. Zagotavljamo, da je to najboljši, najcenejši in najkrajši način, kako uničiti klerikalce. Klerikalci se morajo namreč, kadar čitajo napade take vrste, da rabimo prosto govorico, »smejati, da popokajo«, in tako jih bo vendar enkrat konec.

Poglejmo! Ponatisniti se sme brez navajanja vira! Torej: Klerikalci so krivi, da je sedaj vojska med Angleži in Buri. Vse časopisje, torej tudi

klerikalno časopisje, namreč govori o tej vojski. Star pregovor pa pravi, da o tem, češar je srce polno, rada usta govore. Črna srca klerikalcev morajo torej biti polna te vojske, ker njih časopisje govori vedno o njej. Sram jih bilo! Ali tako spolnujejo nauk, najlepši nauk, kar si ga more človek misliti, najblajši nauk, ki ga uči vera, ona ista vera, katero imajo sicer vedno na jeziku klerikalci, nauk namreč o ljubezni do bližnjega?!

Sploh imajo klerikalci na vesti vse one nesrečneže, ki so padli kot žrtve novodobnih vojsk, kajti menih Schwarz, torej pristen klerikalec, iznašel je smodnik, s katerega pomočjo se tako hitro pokončavajo ljudje. Vse brezmejno gorje, katero proizvodujejo novodobne vojske, pade naj torej na glave klerikalcev, ker liberalcem se, kot smo pokazali, ne more očitati, da so iznašli smodnik.

Tudi mladina v nežni mladosti je že žrtva klerikalcev. Klerikalci zakrivili so namreč vse tiste dvojke iz latinskega in grškega jezika, ki jih leto za letom dobiva mladina po gimnazijah, ker menihi ohranili so in najbolj pospeševali humanistiške študije. Koliko dvojok, koliko solza, koliko gorja v teku desetletij! Koliko so torej kle-

rikalci grešili tudi vže proti cvetu našega naroda proti naši mladini!

Klerikalci vedno očitajo dr. Tavčarju, da je služabnik liberalne misli. Kedo pa je temu kriv, če ne klerikalci, kajti, ko bi teh ne bilo, bi tudi liberalcev ne bilo. Pa še več: Ravno duhovni so uzrok, da je baš dr. Ivan Tavčar služabnik liberalne misli. Pri krstu dobil je ta mož ime Ivan. Krstil pa ga je duhoven; ko bi ga torej ta ne bil nikdar krstil, bi slovenski svet danes ne poznal služabnika liberalne misli dr. Ivana. Kaj neda, to je jasno?

Sicer pa klerikalci s svojim klerikalizmom samo slepe svet, v istini so pa sami liberalci. To ni, ako sledimo »Narodovi« logiki, prav čisto nič čudnega. Ne da se tajiti, da ste dve količini, ki ste enaki tretji, enaki tudi med sabo.

Torej:

I. Klerikalci so ljudje.

II. Liberalci so ljudje.

Ergo: Klerikalci so liberalci. Kdor vsega tega — ne veruje, naj le še naprej potrpežljivo prebira »Narod«, s časom se navzame gotovo vse obširne in temeljite logike tega lista.

ljenjem v celi Avstriji, razmere popolnoma izpremenile, stanovanja in živila silno podražila, a plače so ostale iste, zlasti zavoljo slabega zglada c. kr. tobačne tovarne.

Zato si dovoljujejo podpisani staviti sledeče vprašanje:

Jeli minister voljan v interesu človekoljubnosti in pravičnosti preosnovati delavske plače in provizije po c. kr. tobačnih tovarnah, kakor zahtevajo izpremenjene življenjske razmere in duh pravične socialne politike;

jeli minister zlasti voljan, ker so se v Ljubljani življenjske potrebe tako nerazmerno podražile, kar najprej mogoče povišati plače delavcem in delavkam v c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani?

V živo zadeti!

»Narodovi« hlapci besné, po zverinsko besné proti knezoškofu in njegovemu zadnjemu pastirskemu listu, v katerem govori o nameravanih katoliških zavodih, bodreč duhovščino in ljudstvo k vstrajnosti v započetem delu. V noticah in uvodnih člankih vpijejo, blatijo, psujejo, grdé, ščujejo — prav kakor najumazanejši, najsurevješi kmečki divjaki. Pod zaglavjem »Škofov harač — II.« jim vsaka škofova beseda v najnovejšem pastirskem listu »daje prav, da so temu (škofovemu) odiranju napovedali boj«. Zakaj to je res »sistematično odiranje« — »za zavode, katerih je tako malo treba, kakor plevla na njivi«. »Še fiskus, ki je vendar krut in brezobziren, prizanaša siromašnim slojem in jih ne obdavljuje. Milostni gospod knezoškof pa ne prizanaša nikomur, ampak zahteva svoj harač tudi od največjih siromakov (o, hudobna, tendenciozna laž!), starcev in otrok. Vsaka glava mora plačati ta davek. Tak davčni sistem poznajo samo Turki, drugi, civilizirani narodi ne. Le Turki pobirajo davek od vsake glave, in bržčas je ta davčni sistem jedino, kar nam je prišel gospod knezoškof iz Bosne...« »Po trikrat na leto se bode škofov harač izterjal...« »In ker poznamo naše bege (t. j. duhovnike), vemo v naprej, da bodo s prižnice psovali tiste, ki se bodo branili plačevati ta davek, in da jih bodo preganjali s svojim sovraštvom, dokler ne bodo posegli v žep...«

Takó divjajo »Narodovi« hlapci v četrtkovi številki tega grdega lista. Glasno, pred vsem slovenskim ljudstvom vas vprašamo, gospoda okoli »Naroda«: Ali imate še kaj vesti ali nič več? Ali imate še kaj poštenja v svojih dušah ali prav čisto nič več? Kdaj je premilostni knezoškof naložil ljudstvu turški harač? Kdaj je zapovedal kruto, neizprosno iztirjavanje? Kdaj zaukazal odiranje? Povejte, kdaj? Ali ni nasprotno dovolj številnokrat poudaril v besedi in v pismu, tudi v tem zadnjem: da on prosi darov, prostovoljnih milo-

darov za svoje blage namene? Ali ni ob vizitaciji z nešteti prižnic povedal, da on ve, da so nekateri med našim ljudstvom zelo zelo revni, pa da naj radi tega drugi premožnejši namesté, česar siromaki ne bodo mogli dati? In vi lažete in ščujete ljudstvo v enomer! In vi kličete na pomoč vlado, politična oblastva, naj vendar omeje kolikor se dá izprošeno privoljenje za pobiranje. Vse — iz same čiste skrbi, da ne obnemore naše ljudstvo... O, hinavci! Ako bo naše ljudstvo obnemoglo, propalo v nič, obnemoglo in propalo bo najprej duševno in potlej še telesno radi Vašega brezverskega divjanja — ne pa radi škofovih zavodov!

Vemo, zakaj besnite! V živo ste zadeti! Bog je vdihnil knezoškofu idejo, velikansko idejo, katere uresničenje bo v neprecenljivo blagodat slovenskemu narodu, ohranjala bo tudi v inteligenciji krščansko zavest.

Inteligenca, ki ne bo študirala pri vas, ta vas skrbi! Inteligence, ki bo v vseh stanovih prešinjena z živim in oživljajočim duhom krščanstva, te se bojite, pred to trepetate — in zato besnite! Skrb za ljudstvo, dá, skrb za ljudstvo! Leta in leta se je pobiralo za »Narodni dom«, pobiralo po veseljah in zabavah, po gostilnah in kavarnah, v mestu in na kmetih, med dijaki in kmečkimi fanti — za »Narodni dom«, veste, za tisti »dom«, iz katerega ste naše poštene delavske stanove na cesto vrgli, — a takrat vas ni nič skrbela ljudska blaginja! Zdaj vas skrbi, zdaj, ko vam ideja o zavodih daje slabe upe za bodočnost — zdaj besnite!

Le besnite, le divjajte! Lažite, obrekujte, natolcujte, grдите, sramotite — vse, kar morete grdega počnite, saj pada vse na vaše duše! Samo enega, prosimo vas, enega ne mislite: tega, da boste kaj opravili! Ne slepite se, da se bomo mi zbalili dela radi Vašega vpitja, da bomo običali sredi pota! Ne, nikdar! Kdor ima le še količkaj razsodnosti, ta razvidi uprav iz vašega ostudnega pisarenja, da so nameravani zavodi naša krvava, za enkrat naša prva in največja potreba! Zato se vašega besnenja ne bode preplašil ne premil knezoškof, ne duhovščina, ne ljudstvo! Nasprotno: vsaka vaša beseda nam bode novo bodrilo k delu in žrtvam!... Z veseljem bomo delali, radi žrtvovali, ker smo uverjeni, da je ta zamisel škofova od Boga. Kakor križarji bomo klicali: »Bog hoče! Bog hoče!« — in ljudstvo bo šlo za nami!

To naš odgovor!

Vipa, somišljeniki naši, pozivljemo Vas, in z večjo pravico, kot »Narod« svoje — vzlasti vsi vi duhovniki po deželi, poučujte ljudstvo o ti vsevažni, vitalni zadevi našega ljudstva! Sami plamteči za ostvarjenje velike ideje vžgite še narod! Bog je z nami!

Črna zgodovina.

Pri tvrdki »Tavčar-Malovrh« za »pobijanje klerikalnega zmaja« se je pretekli četrtek oglasil nov znamenit bojevnik. Kakor Prešernov učenec v »Novi pisariji« ponižno prosi, da bi bil sprejet tudi on »med trop, ki se poti in trudi« da bi ga uničil. »Naj je dovoljeno tudi meni enemu mlajših izmed učiteljskega stanu stopiti v vrsto bojevalcev proti klerikalizmu«, piše v št. 240. »Slov. Naroda«. Tako je prav! Taka ponižnost pristoja neveselcu začetniku, ako hoče stopiti v krog one odlične gospode! — Da ga omenjena kompanija ni zavrnila, akoravno je samo učitelj, si lahko mislimo. »Le noter, le noter«, bil je spodbujevalen klic, s katerim so ga sprejeli. In odprli so se mu na stečaj škandalov lačni predali »Narodovi«, iz katerih meče sedaj ognjene strele na »+++klerikalce«.

Njegov napad ima obliko zgodovinskih refleksij. »Nekaj črne zgodovine« je naslov člankov, ki bodo sedaj po vrsti izhajali v »Narodu«. Ako bode po teh člankih še kaj klerikalcev na svetu, gotovo ne bode krivda »mladega učitelja« — bojevnika. Toda proč s šalo! Oglejmo si prvi članek! V predgovoru omenja »Narodova« zgo-

vinar, da je treba o zgodovinskih dogodkih se poučiti »iz netendenciozne zgodovine«. To je vse hvale vredno. — V nasprotju s kolegom Dimnikom, ki o svojih virih modro molči, »mladi učitelj« navaja, odkod je zajel svoje podatke. Tudi to je treba pohvaliti. V članku omenja dva vira: Harduinus, Collectio conciliorum, in Flathe: Geschichte der Vorläufer der Reformation. — Ko smo brali, da je pisatelj avtor stari, učeni Harduin, čegar zbirka obsega 12 velikih folijantov, mislili smo si: ta mož je pa že temeljit, to ni kaka površna muha. Ako ima kedo toliko vstrajnosti, da preuči 12 obsežnih zvezkov, bode že kaj temeljitega napisal. Toda ko smo pozneje brali njegovo »črno zgodovino«, prišli smo do prepričanja, da mož Harduin še nikdar videl ni, in o tem se bodo pričeli tudi častiti bralci. Drugi vir »Narodovega zgodovinarja« je Flathe. Ta je zagrizen protestant in nemškonačionalen zgodovinopisec, ki poveličuje Bismarka in prusko velikonemško politiko, ponižuje Avstrijo in sramoti katoliško cerkev. Treba je brati samo njegovo zgodovino »Der neuesten Zeit« v Onkenovi zbirki, da vsakdo spozna tega moža. Ali je to tisti »netendenciozni vir«, iz katerega je treba zajemati?

Alkoholizem pa socialno vprašanje.

(Na II. zborovanju krščansko mislečega dijaštva predaval med. Ant. Brecej.)

(Dalje.)

VII. Sredstva zoper alkoholizem. Gospodarska organizacija.

Kaj pa naj počne družba, da mine alkoholizem?

Nekateri hočejo, naj se na alkohol naloži tak davek, da ljudstvo ne bo moglo več tako lahko kupovati alkoholčnih pijač. Morda bi najbolj ubožnemu ljudstvu zares odvzeli alkohol, pri vseh drugih bi pa ostalo pri starem. Če bi se res morda vsled tega konsum alkoholčnih pijač zmanjšal, nasprotovali bi takemu zakonu vsemožni kapitalisti kot proizvajalci alkoholčnih pijač. Sicer pa je davek na žganje vedno višji, a konsum žganja se vsled tega ni znižal, tudi siromaki pijo še vedno podraženo žganje. Po drugih državah je davek na alkoholčne pijače mnogo višji nego pri nas, a alkohola se vendar popije primeroma mnogo več nego pri nas.

Ko se je začel alkoholizem širiti, ustanavljali so človekoljubni moške družbe treznosti. Vsak član je obljubil, da se bo zdržal žganih pijač in da bo druge le zmerno užival. Vsled navidezne praktičnosti je število teh družb precej naraslo, a vse gibanje je kmalu zaspalo, ker ni rodilo zaželenih uspehov. Ako si vsak pivec sam meri, koliko sme piti, odmeri si čisto in rad več, kakor se strinja z zahtevo zmernosti; dasi se morda že dobro opije, meni vendar, da ni zagrešil nič proti zmernosti, ker je le težko samemu sebi določiti mejo med zmernim in nezmernim pitjem. Žganje s pivom ali vinom nadomestiti ni posebna vrlina, vsak siromašni žganjar bi rad to napravil, ko bi le mogel!

Začetkom tega stoletja pa je nastalo pod vplivom zdravnika Benjamina Rusha mogočno in radikalno gibanje proti alkoholizmu, gibanje, kateremu se mora vsakdo diviti. Vstanovile so se družbe popolne zdržnosti, vsak ud se zaveže, da ne bo več pokusil nobene alkoholčne pijače. To gibanje, nastalo v Ameriki, se je zelo hitro razširilo tudi po Evropi med germanskimi plemeni in je silno naraslo. V Zveznih državah je danes kakih 10 milijonov abstinentov, na Angleškem 7 milijonov, med Švedi in Norvežani jih je tudi dosti, manj po Nemčiji in Švici. V nekaterih državah severoameriške zveze so si priborili abstinenti večino v postavodajalnih zastopih in zakonitim potom prepovedali vsako izdelovanje in prodajanje alkoholčnih pijač.

Vspehi abstinentov so kar sijajni v vsakem oziru, v zdravstvenem, gmotnem in нравnem. Pokazali so človeštvu, da se da shajati in sicer mnogo boljše shajati v vsakem pogledu brez alkohola! Za ta zgled junaškega samozatajevanja jim bodi svet hvaležen! Menim, da bi bilo odveč še posebej priporočati v posnemanje ta zgled, ki je že sam na sebi mičen!

»Toda fakta, fakta«, zaklical bode mladi bojevnik, »ta so bistvena«. Poglejmo torej njegova izvajanja. — V začetku prvega članka pravi zgodovinar: »Kdaj je zadobila cerkev in duhovščina največjo moč? Po preselitvi narodov, ko so vzeli v posest vso učenost samostani«.

Dobro, transeat! Iz tega bi človek navadne pameti sklepal, da je duhovščina, ker je bila sama učena, tudi prosveto širila in da so bili zlasti samostani središča omike in učenosti. Tako tudi navadno pravijo zgodovinarji. Drugače pa naš učenjak. On trdi: zato, ker so učenost v samostane zaprli, je pa drugod ni bilo.

Gospod učitelj, dali bi vam dober svet! Ker pravite, da ste »eden izmed mlajših«, gotovo še ni veliko let, kar ste sedeli na pripravniških klopih. Zato se bodete izvestno še spominjali knjige: Lukas, Geschichte der Erziehung und des Unterrichtes, katera se rabi na pripravnicah. Prečitajte tamkaj str. 21—36, kjer pisatelj obširno govori o samostanskih, stolnih in farnih šolah v srednjem veku. Zelo vam bode koristilo, zlasti ako še nimate izpita vsposobljenosti. Kajti če pridete s svojimi nazori k izkušnji, gotovo pogorite. Nam bi bilo žal, ker ste sicer jako zabaven človek.

Iz zgodovine skušate dokazati, da so kleri-

Zdi se mi, da marsikdo maje z glavo, češ, ta morda res lepi zgled pa vsaj za nas Slovence ni posebno priporočljiv z narodno-gospodarskega polja. Ako postanemo abstinenti, kaj bo z našimi vinogradniki, ki tvorijo vendar lep del našega naroda? Kaj naj začno s svojimi edinimi pridelki? Ali naj je prodajajo drugim? Kaj pa, če bi tudi vsi drugi narodi postali abstinenti? Abstinenti so ugodno rešili tudi to kočljivo vprašanje. Vinskemu in drugim moštom zabranjajo na Pasteurjev način vrenje, sladkor se ne more izpremeniti v alkohol, in tako imajo dobrih, zdravih, nedolžnih pijač brez alkohola na izbiro.

Vendar menim, da se na ta način ne bo dalo alkoholizma s sveta spraviti, vsaj dotlej ne, dokler vlada zdanja oblika proizvajanja, posredovanja in odjemavanja, dokler vlada zdanja kapitalistični gospodarski nered.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. oktobra.

Podpredsedniško vprašanje v poslanski zbornici je bilo včeraj rešeno na način, kakor ni malo preje nihče pričakoval. Slovanska krščansko-narodna zveza je pozneje, ko se je odpovedal kandidaturi poslanec dr. Ferjančič, imenovala za svojega kandidata poslanca Laginjo in tega priporočala članom izvršilnega odbora desnice. Ta nasvet pa v večini ni prodrl, ker so češki zastopniki odločno vztrajali pri zahtevi, naj se voli prvim podpredsednikom dosedanj podpredsednik. Ta predlog je pa zadel zopet ob hud odpor pri članih katoliške ljudske stranke in nekaterih Poljakih in bila je vsled te razdvojenosti nevarnost, da desnica sploh ne prodre s svojim kandidatom. Konečno se je obrnilo na poljski klub in ta je s kandidatu poslanca Pientaka rešil krizo. Naša zveza nima sedaj v predsedstvu nobenega zastopnika, največ vsled postopanja mladočeškega kluba, ki je vztrajal pri dr. Ferjančiču, akoravno je ta umaknil svojo kandidatu. — Še bolj nego naša zveza so pa presenečeni levičarji, ki sedaj v predsedstvu prav nič niso zastopani, ker se niso zadovoljili z drugim podpredsedniškim mestom. To svojo veliko nejevoljo so pokazali posebno mej volitvijo drugega podpredsednika, ko so ostentativno ostavili dvorano. Desnica je sedaj zopet na krmilu in stari boj se prej ko ne znova prične.

Ministerstvo Koerber, imenovano Clary, in moralčna odgovornost. Kakor znano, je vsaka vlada za svoje delovanje zakonito solidarnostno odgovorna, ne tako pa moralčno. Dosedaj smo bili vajeni, da se je valila moralčna odgovornost vedno na kabinetnega načelnika. Govorilo in pisalo se je vedno o Badenijevi, oziroma Thunovi politiki. Vse udarce sta morala prenašati sama. Drugače pa je s Claryjevim kabinetom. Grof Clary ni pravi ministerski predsednik, marveč le predsednik ministerskega sveta. Moralčno je on

odgovoren le za dejanja kot poljedelski minister. Vsak ostali minister pa je moralčno sam za-se odgovoren za svoje politično delovanje, za korake skupne vlade pa pade odgovornost na vse člane v jednaki meri. »Informat.« svetuje parlamentarcem, naj si to okolnost dobro zapomnijo, po našem mnenju pa velja ta opomin posebno onim poslancem, katerim so se priljubile ministerske zatožnice.

Italijani pri grofu Claryju. Predvčeranjim je v sprejel ministerski predsednik zastopnika italijanskega kluba posl. Malfatti in Basevi. Poslednji je najprej potožil grofu Claryju, kako zelo so primorski Italijani zatirani od »privandranih« Slovanov, kolike »krivice« se jim gode v narodnem, političnem in gospodarskem oziru, potem mu pa izražal željo tržaških trgovinskih krogov glede druge železniške zveze s severom in glede pristanišč. Posl. Malfatti je pa govoril za ločitev namestništva od Inomosta. Grof Clary je baje zatrdil, da se bo vlada ozirala na želje italijanskega prebivalstva, pričakuje pa, da bode tudi klub podpiral vlado v njenem delovanju. Oba poslanca sta potem izjavila, da sme vlada vsekdar računati na podporo italijanskega kluba. Grofu Claryju je kajpada s tem obstoj zagotovljen! — S tem dnem so bile najbrže konference končane, ker Schönererjanci in socijalni demokratje niso našli milosti v vladnih očeh. Prvi — recimo neuspeh teh konferenc se je pokazal včeraj pri volitvi zborničnih podpredsednikov, drugi bržkone še slede.

V prihodnjem konzistoriju, ki bo po poročilih listov v prihodnjem mesecu, bo mej drugimi prekonizovan novoimenovani praški nadškof dr. baron Skrbensky. Nadalje bota imenovana dva kardinala, katerih imenovanje si je papež pridržal v zadnjem konzistoriju, in katerih jeden je vatikanski majordom de la Volpe. Po konzistoriju pridejo na vrsto nekatere spremembe pri zastopstvih v inozemlju. Za nuncijs v Madridu je določen dosednji zastopnik v Bruselju monsign. Rinaldini, za Monakovo dosednji delegat v Peru monsign. Gaspari. Kandidata za Bruselj in Hag še nista znana. Monsign. Tarnassi, ki je bil minuli teden nekaj obolel, a je sedaj že zopet okreval, se ne povrne več v Hag, marveč bo iz Rima odpotoval kar preko Dunaja v Petrograd. Ako se mu izpolni naloga, ki jo prevzame s to svojo misijo, ostane trajno v Petrogradu.

Vojna v Južni Afriki in — kuga. Pred nekaj dnevi nam je sporočil brzojav, da pripravljajo Portugalci veliko ekspedicijo, ki naj bi odrinila proti delagoaškemu zalivu, da bi baje varovala portugalsko posest ob tem zalivu, v resnici pa bi pomagala Angležem. Že to samo po sebi ni prav nič lepo in bi tak korak obsojal ves omikani svet. V tem slučaju pa pride v poštev še portugalska kuga. Narod, ki se ne more z vspehom boriti proti kugi, pošilja svoje okužene čete

v vojsko, ki kaj lahko zaneti svetoven poraz! Seveda se Angleži ne bodo ustrašili nobenega sredstva, ki bi jim pomaglo zatreti nasprotnika, in zdi se, da pozdravljajo ti dum dum-ljudje portugalsko kugo kot dobičodošlega zaveznika.

Tedenski koledar.

Nedelja, 22. oktobra: 22. pobink., Janez Kapistr., evang.: Dajte cesarju, kar je cesarjevega Mat. 22. — Ponedeljek, 23. okt.: Klemen p. m. — Torek, 24. okt.: Rafael nadang. — Sreda, 25. okt.: Krizant in Darija mm. — Četrtek, 26. okt.: Evarist p. — Petek, 27. okt.: Sabina d. — Sobota, 28. okt.: Simon in Juda ap. — Solnce izide 25. oktobra ob 6. uri 38 min., zaide ob 4. uri 51 min. — Lunin spremen: Zadnji krajec 26. oktobra ob 10. uri 38 min. dopol. — Musica sacra v nedeljo 22. oktobra: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Missa »Panis angelicus«, zl. Friderik Koenen, graduale A. Foerster, ofertorij G. E. Stehle. — V mestni cerkvi sv. Jakoka velika maša ob 9. uri: Missa tertia v Fdur zl. M. Haller, graduale »Locus iste« zl. C. A. Leitner, ofertorij »Domine Deus« zl. J. B. Tresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. oktobra.

(Neosnovan napad.) Sinočni »Slov. Narod« je objavil nastopno telefonsko poročilo z Dunaja: V današnji seji je češki poslanec dr. Pacak stopil k načelniku nemške klerikalne stranke dr. Kathreinu in ga je vprašal: »Kaj pa imate vendar proti dr. Ferjančiču?« Na to pa je Kathrein, vidno nevoljen in silno razburjen, rekel: »Kaj pa hočete od mene? Obrnite se do dr. Šusteršiča: Ta je vsem članom nemške katoliške stranke pisal pisma, v katerih jih je prosil, naj ne volijo dr. Ferjančiča, ker je dr. Ferjančič »ein gottloser Mensch und Pfaffenfresser«. Ta pisma so napotila nemško katoliško ljudsko stranko, da je strmo glasila dr. Ferjančiča.« — Glede tega nečuvnega napada smo pooblaščen po dr. Šusteršiču naznati, da je vsa notica, v kolikor se tiče dr. Šusteršiča, od kraja do konca popolno zlagana, ker on ni pisal nobenemu poslancu katoliške ljudske stranke takega pisma o zadevi dr. Ferjančičeve kandidature. Dr. Šusteršič je danes v tem smislu pisan popravek poslal »Slov. Narod« ter ponudi vsakomur 1000 gld., kdorkoli mu dokaže le jedno samo omenjeno pismo njegovo. — Koliko gre vere židovskemu brzojavnemu poročevalcu »Narodovemu«, kaže ravno včeraj objavljena izjava slovanske krščansko-narodne zveze. — S to »senzacionalno« notico je »Narodov« žid hotel pokriti svojo blamažo, da ga mora zveza zaradi njegovega neresničnega poročanja klicati na odgovor. — Dr. Šusteršič je ukrenil potrebno, da se tej mistifikaciji pride na pravi sled. — Mej drugim je odposlal nastopno brzojavko poslancu dr. Kathreinu:

versko sveto pismo) in naj se kaznuje s smrtjo v ognju«, se nanaša na Albigenze. Dodal jo je Jakob I., kralj Aragonski, ker so bili Albigenzi nevarni revolucionarji. Teh bi menda tudi dandanes ne prijemali z rokavicami. — Kar se tiče cerkvenih zborov v Oxfordu 1338 in 1404, prepovedana je bila tamkaj krivoverska, tendenciozna prestava Wicleffova.

Natančnejše morate povedati, na katerem cerkvenem zboru se je evangelij sv. Janeza imenoval »prokleto zmašilo«. — Za vaše zgodovinske članke bi bil ta epiteton vsekako zelo prikladen.

Taka je toraj vaša »črna zgodovina«, mladi gospod učitelj! Črna je res, ker je bore malo resnice v njej, temveč pa laži in neumnosti.

Za danes bodi dovolj s prvim člankom! Ako nam bode kaj odveč časa na razpolago in če bomo sicer dobre volje, morda si še kedaj privoščimo vaše članke v veselje naših častitih bralcev. — Za sedaj vemo samo za jednega, ki se strinja z vašim zgodovinskim. To je »zgodovinar« Karel Slanc. Mož si je očitno vzgojil naraščaj, ki verno pobira njegove stopinje. Kako mora osivelemu mojstru radosti poskakovati srce, ko vas vidi tako vrolo prebračati kozolce po širni planjavi svetovne zgodovine! —u.—

kalci hoteli ljudstvo ohraniti v neumnosti, zato omenjate zlasti prepovedi raznih papežev o branju svetega pisma. Prvi, ki je to prepovedal, je bil »Wildebrand (Gregor XIII. 1020—1085)«.

Nič manj, nego tri napake! Ker menda mislite na slavnega Gregorija VII., bi morali vedeti, da se je preje imenoval Hildebrand, ne »Wildebrand«, da ta Hildebrand ni bil Gregor XIII. temuč Gregor VII. in da ni vladal 1020—1085 temuč 1073—1085. Gospod »zgodovinar«! Kedor hoče kaj pisati o cerkveni zgodovini, mora Gregorija VII. že malo bolje poznati, sicer bi bil n. pr. podoben človeku, ki piše o naravoslovju, pa še leva ne pozna. — Tisti Gregor VII., katerega ste menda imeli v mislih, pa ni nikdar prepovedal biblije brati. V nekem pismu na češkega vojvoda Vratislava se je samo izrekel zoper nek češki prevod svetega pisma, ki se je lahko krivo umel in tolmačil. — Dalje pišete: »Honorij II. (1216—1227) je prepovedal čitati iz knjige prirode« (kakšne knjige prirode Schödljeve?). Zopet vas moramo popravljati. Papež Honorij II. je vladal 1124—1130 in ne 1216—1227; v tistem času je vladal Honorij III. Kaj je sedaj napačno: letnica ali ime papežev? Kolikor je nam znano, noben Honorij ni prepovedal čitati »knjigo prirode«. Ako vi kaj veste, nazna-

nite nam točneje. Le listajte po Harduinu! — Kaj pa je z Rogerijem Baconom, ki je moral »deset let v ječi bivati, ker se je bavil z naravoslovjem«? Rogerij Bacon je bil frančiškan, (torej »klerikalec«) sloveč fizik, ki je pa zabredel v alkimistične, astrologične in kabalistične zmote. Ker je take čarovniške nauke učil, ki so prepovedani v prvi božji zapovedi, osamili so ga redovni predstojniki v nekem samostanu (ne v ječi). Papeži (Klemen IV., Nikolaj III., Nikolaj IV.) pa so bili njegovi zaščitniki in so mu pridobili zopet prostost učenja. — V dokaz, da so klerikalci nasprotniki omike narodove, navajate še tri koncile: »v Toulous (1229.), Berciers (1233.) in Terracona (1234.)« ki prepovedujejo čitanje svetega pisma. Zopet pomoté! Drugi koncil je bil v Beziers in ne »Berciers«, tretji pa v mestu Tarragona (1233) in ne »Terracona« (1234.). Vsaj prepisali bi prav! Na teh provincijalnih zborih se je res prepovedalo lajikom čitati sv. pismo z ozirom na krivoverce Albigenze in Katarce, ki so tedaj sveto pismo kvarili in napačno razlagali. Toda ti sklepi provincijalnih zborov niso bili obvezni za vse krščanstvo, temuč le za južno Francosko, kjer je bilo krivoverstvo razširjeno. — Tudi sankcija cerkv. zbora tarragonskega »naj se smatra kot krivoverec (kedor bi bral krivo-

»Pod naslovom „Razkrinkani dr. Šusteršič“ prinaša včerajšnji „Narod“ telefonično poročilo z Dunaja, po katerem ste Vi dr. Pacaku, ko Vas je zaradi odklanjanja izvolitve dr. Ferjančiča interpeloval, odgovorili: „Obrnite se do dr. Šusteršiča. Ta je vsem članom katoliške ljudske stranke pisal pisma, v katerih je prosil, naj ne volijo dr. Ferjančiča, ker je Ferjančič ein „gottloser Mensch“ in „Pfaffenfresser“. Sprejmite na vednost, da jaz v zadevi dr. Ferjančiča niti jednemu samemu članu katoliške ljudske stranke in sploh nobenemu članu poslanske zbornice nisem ni jednega pisma pisal, in da se gre k večjemu za mistifikacijo od strani mojih domačih političnih nasprotnikov, da me pred javnostjo prostituirajo. Če je kaj tacihi pisem, prosim, da mi en eksemplar doposljete, da stvar zasledujem, eventualno prosim, da provzročite potrebne popravke.«

Resnica na vsaj stvari je ta: Dr. Šusteršič ni bil ne pismeno ne ustno z nobenim posilancem katoliške ljudske stranke v kakem dogovoru glede kandidature dr. Ferjančičeve za podpredsedniško mesto.

(Praktičen kurz za zadrugne odbornike in poslovodje) priredi »Gospodarska zveza« letos v drugi polovici meseca decembra. Kurz bode trajal tri do štiri dni in bode posebne važnosti radi tega, ker z novim letom vpelje »Gospodarska zveza« po vseh zadrugah jednotno novo knjigovodstvo po ameriškanskem sistemu. Pristopen je ta kurz za vse funkcionarje (člane načelstva ali nadzorstva, preglednike računov itd.) posojilnic, kmetijskih društev, gospodarskih zadrug itd., in za poslovodje teh zavodov. Izjemoma se sprejmo tudi druge osebe, ki se za nimajo za združništvo. Predmeti predavanja bodo: Pravno bistvo zadrug, njih razmerje do oblasti in javnosti; davčne in pristojbinske zadeve; združno poslovanje sploh in zlasti knjigovodstvo, poslednje razlagano posebej za posojilnice in posebej za ostale zadruge; pomen in praktičen način združnega razpečavanja kmetijskih pridelkov in nabavljanja kmetijskih potrebščin; zadevni trgovski običaji; Raiffeisenska posojilnica, kot vzor kmetijske zadruge, v vseh svojih blagodejnih odnošajih. — To bode v splošnih potezih program kurza. Natančni program se objavi konec novembra ali začetkom meseca decembra. Samo ob sebi se umeje, da se program v nebitvenih točkah dotlej še lahko dopolni ali premeni. Načelstvo »Gospodarske zveze« je rado pripravljeno, ozirati se na morebitne dotične želje in nasvete. Kdor se želi kurza udeležiti, mora se oglasiti najpозnejše do 20. novembra t. l. pismeno pri načelstvu »Gospodarske zveze« v Ljubljani. Kurz bode seveda brezplačen. — V Ljubljani dne 21. oktobra 1899. — Za načelstvo »Gospodarske zveze«: Dr. Ivan Šusteršič.

(Razpis občnega zbora kmetijske družbe) v »Kmetovalcu« kaže jasno, kam pes taco moli. Legitimacije se bodejo delile šele pri vstopu v dvorano. Vprašanje: kako pa se bodejo člani agnosirali? In kako nečuvno se bode s tem zadrževal pričetek občnega zbora. Čez tri mesece imela je pisarna kmetijske družbe čas, dostavljati družbenim udom legitimacije v hišo, kar bi bilo edino pametno in bi edino služilo namenu. Toda to se nalašč ni zgodilo, ker se hoče zopet zmedo napraviti — v gotove namene, ki so že 13. julija bili več kot jasni. Še večja nezmisel pa je, da se hoče šele pri vходу dajati udom uradne glasovne golice, katere naj bodejo edino veljavne. To je prvič popolno nezakonito, ker je po pravilih vsaka glasovnica veljavna, drugič je pa skrajno nepraktično, ker se vdeležence s tem sili, v dvorani pisati kar naenkrat celih 11 imen. Kako bode to mogoče notri v dvorani, kjer ni nobenih priprav v ta namen — in vrhu tega še v gnječi in nemiru. Poleg tega pa še izdamo javnosti, da centralni odbor te neumnosti ni sklenil, temuč da je to gola lastnomočnost tajnika Pirca in predsednika Murnika, ki sta s tem v novič brezozirno kršila zakon, samo da bi si ohranila oblast v družbi. Namen vsega tega je prozoren. Poskrbelo se pa je, da vse te nameravane sleparije ne bodejo pravnič zalegle. Centralni odbor bode moral priznati veljavnost vsaki glasovnici. Kmetijski narod pa lahko sprevidi, na kak nečuvven način ga hoče gospo-

dujoča liberalna klika mučiti in zavirati, le da se ohdrži v svojem gospodstvu!! Toda, zagotavljamo družbi Pirc-Murnik, da ji je odklenkalo! Poskrbeli smo temeljito, da ji nobena sleparija ne bo nič koristila.

(Kmetijska družba.) Zadnji »Kmetovalec«, uradno glasilo c. kr. kmetijske družbe, ne prinaša skoro nič družega, nego slavospeve dosedajnemu odboru, posameznim dosedajnim odbornikom in družbinemu vodstvu sploh, katero je izključno v rokah tistega, ki »Kmetovalca« piše — namreč tajnika Pirca. Ves »Kmetovalec« je toraj samohvala Pirčeva. Ne bomo se spuščali v naravnost nezmislne posameznosti — saj vsak kmet ve, kako stoji s kmetijsko družbo! Vodo bi v Savo nosili, če bi to še hoteli razlagati. Čudno je, da je »Kmetovalec«, ki nosi datum 15. oktobra, izšel šele 20. oktobra. To je lep red! Naravnost nes — podobno pa je, da se list, katerega plačujejo vsi člani kmetijske družbe, zlorabi za nespodobno agitacijo za Pirčeve kandidate. O tem bomo še govorili na drugem mestu!

(Državna podpora.) Poljedelsko ministerstvo je dovolilo tukajšnji kmetijski družbi 700 gl. podpore za prireditve premovanj goveje živine v Novem mestu, Logatcu in Lescah.

(Preosnova plač drž. železniških uslužbencev) stopi v veljavo s 1. novembrom administrativnim potom. Uslužbenci se razdele v uradnike, poduradnike in služabnike. Sedanja stanarina in postranski dohodki ostanejo nespremenjeni.

(Socialno posredovalnica v Gradcu) so ustanovila štajerska katoliška društva. Ta posluje od 15. oktobra brezplačno članom omenjenih društev v vseh davčnih, šolskih, vojaških, obrtno-pravnih, obrtno-sodnih, bolniških, zavarovalnih in sploh v vseh pravnih zadevah, daje navodila o snovanju društev za delavce, obrtnike, kmete kakoršnekoli smeri. — Take ustanove poslujejo že dalje časa v Italiji in so se izvrstno obnesle. Zelo potrebno bi bilo, da bi se tudi v Ljubljani ustanovila taka posredovalnica za vso Slovenijo, ker »Gospodarska zveza« daje pojasnila in navodila le v gospodarskih zadevah gospodarskim društvom, posamezniki pa se ne vedo v pravno varstvenih zadevah kam obrniti, ako nočejo ali ne morejo težko prisluženih novcev trošiti v te svrhe. Menimo, da bi ne bilo naši gospodarski organizaciji pretežko vzdrževati take za blagor delavskih stanov prevažne posredovalnice.

(Potrjen deželno-zborski zakon.) Cesar je potrdil, kakor poroča današnja „Wien. Zeit.“, od deželnega zbora kranjskega sklenjeni zakon, s katerim se razdeli dosedanja občina Bled v samostojni občini Bled in Ribno.

(Dr. Tavčarjeva narodnost.) Dr. Tavčarjev »Slov. Narod« je v četrtek pisal, da je g. dr. Šusteršič v znani naši pravdi z vipavskim poštenjakom Hrovatinom vložil ničnostno pritožbo v nemškem jeziku. Jeli to res ali ne, ne vemo. To pa dr. Tavčarju na ves glas povemo, da naj pred vsem pomete pred svojim lastnim pragom. Dokler bo dr. Tavčar za čisto slovenske stranke pri deželni sodniji v Ljubljani vlagal nemške tožbe, toliko časa »Narodovega« petelinjenja v narodnostnih zadevah ne bomo smatrali za drugo nego kar je v resnici, namreč goli humbug, pesek v oči lahkoverni »Narodovi« inteligenci.

(V delavskem gledališču) jutri ne bode predstave zaradi nepričakovanih ovir. Delavsko gledališče se otvori pozneje in sicer 5. novembra. Plačani sedeži ohranijo veljavo.

(Gradnja deželnega dvorca) je vspela sedaj do podzidka. Delo se za letos ustavi in nadaljuje prihodnjo pomlad. Vsled novih stavbenih črt se je stavišče nekoliko povečalo in bo treba spremeniti načrte.

(Dar.) Princ Metternich-Winneburg je daroval povodom smrti svoje soproge 50 gl. za mestne uboge.

(Za italijansko gimnazijo v Pazinu.) »Naša Sloga« poroča iz zanesljivega vira, da je sklenil dež. odbor isterski naložiti davkoplačevalcem 10 odst. doklado na vse davke v namen, da se pokrijejo ustanovni stroški za italijansko gimnazijo v Pazinu. Kaj pač poreko brezpravni slovanski davkoplačevalci isteraki k tej nečuvnosti?

(Imenovanje.) Poštnim vežbenikom je imenovan c. kr. davčni vežbenik Friderik Tomažič v Ljubljani.

(Zavarovalnice za govejo živino) so ustanovili v Sv. Ivanu. Jutri se vrši prvi občni zbor v »Narodnem domu«.

(Socialni demokratje v »Mestnem Domu«.) »Narod« se huduje nad nami, ker nam ni všeč, da postaja »Mestni Dom« socialdemokratsko shajališče. A v označenje stranke, katera je dobila po Hribarjevi prijaznosti na občinske stroške tako po ceni svoj »dom«, pribijemo za danes le-to: Nekemu krščanskemu socialcu so na ponedeljskem shodu socialni demokratje opljuvali obleko na ostuden način. S tem so pač pokazali, odkod imajo svojo »omiko«! Kdo pa je pljuval pred 1866 leti? — Taki so oni ljudje, ki so duhovnika spodili v »Mestnem Domu« s stola, češ: »Tukaj smemo samo mi sedeti!« in ki so vpili »pfuj!«, ko so slušali besedo »duša«. Hribar si je izbral lepe prijatelje!

(Klub slovenskih biciklistov »Ljubljana«) bode imel dne 3. novembra v spodnjih prostorih »Narodnega doma« izvanredni občni zbor. Opozarja se tem potem vse člane kluba, da se tega zbora gotovo udeležijo, ker na dnevnem redu so jako važne točke.

(Nov poštni urad.) Dne 1. novembra t. l. odpre se v Straži na Dolenjskem, okraj Rudolfovo, nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštno-hranilničnega urada. Zvezo bode imel s poštним omrežjem po vlakih, koji vozijo med Stražo in Rudolfovem, ter po dvakratni vozni pošti Straža-Toplice, katera se imenovanega dne uvede namesto dosedanje vozne pošte Rudolfovo-Toplice.

(Ples s pobejem.) S Koroškega, dne 20. oktobra. Minulo nedeljo 15. t. m. je bil v Muti v zgornji ziljski dolini v neki gostilni ples. Ob kakih pol petih zjutraj sprla sta se dva kmetška fanta, Jožef Kaplenig iz Kotič in domačin J. Wurzer. Wurzer je Kapleniga nakrat sunil z velikim nožem tako v glavo, da se je ta precej zgrudil nezavesten na tla in da je za pol ure izdihnil dušo na plesišču. Wurzer je zbežal domov in se skril v senu, kjer ga je kmalu zasledil orožnik ter odvedel v zapor.

(Nesreča pri podiranju namestniške palače v Trstu.) Pri tem delu sta se včeraj ponesrečila dva delavca. 25-letnemu I. Brigi iz Ronk je del udrle se strehe zlomil desno nogo na dveh mestih, 15 letnemu K. Koloviciu pa eno nogo ter mu provzročil veliko rano na glavi. Krivi nesreče so baje nadzorniki.

(Javno nasilstvo.) V sredo popoldne sta pila v Štrusovi gostilni v Spod. Logu rudarja Klančar in Obermajer iz Trbovelj. Proti 6. uri zvečer sta se podala v drugo gostilno, po preteku štirih ur pa popolno pijana prilomastila nazaj, kjer sta pa že našla gostilno zaprto. Ker jima gostilničar ni hotel odpreti, vlomila sta vežna vrata, razbila v sobi razno pohištvo ter provzročila veliko škodo. Nasilnika so drugi dan odvedli v zapor.

(Nepreviden kolesar.) Predvčeranjim proti popoldnevu je neki kolesar na Resljevi cesti pri mesarskem mostu podrl na tla otroka, prihajajočega iz otroškega vrtca. — Včeraj popoldne pa je povozil komptoarist O. Š. na nasipu Sv. Petra osemletnega dečka V. Trauna z Radeckega ceste in ga znatno poškodoval. Priče pravijo, da je vozil zelo naglo in ni nič zvonil.

(Roparski napad v Tivolskem gozdu.) Velik strah je provzročil včeraj popoldne proti 4. uri v Tivolskem gozdu v kotu pod Drenikom neki 20—25 letni, srednje velik, bled, rujavo oblečen pohajč dvema tukajšnjima gospema, ki sta bili na potu proti Rožniku. Napadnik je nenadno planil pred nju rekoč: Ne koraka več, dokler mi ne izročita denarja!, ob enem je pa z desno roko segel pod suknjo, kakor bi hotel izvleči iz žepa samokres. Umevno, da sta dami naglo ustregli tej drzni zahtevi ter mu izpraznili svoji denarnici, kar pa skupno niti 2 gl. ni znašalo. Zlatnine, ozir. ur in verižic napadnik ni zahteval. Ko je jedni dami pri tem nastopu padel ščipalnik na tla, je bil predrznež tako uljuden, da ga je pobral in dal nazaj. Po tem dogodku sta dami nadaljevali svojo pot, napadnik, katerega se niso zasledili, jo je pa ubral po nasprotni poti. — Kje so neki bili orožniki, kateri imajo skrbeti za red v tem delu šišenske

občine? Ali nič ne koristijo opomini od strani ljubljanske policije, ki je opetovano opozarjala na ta del tivolskega gozda?

(Blagoslov kapele v Kostanjevcu v Žumberku.) V največji vasi celega Žumberka, na desnem hribčku od ceste vodeče v Sošice in Kalje dvigala se je staroslavna kapela Matere Božje sedem žalosti, znana na daleč od starih časov v tem kraju. Kedaj je bila sezidana, ne ve se gotovo. Brž da ni nekrat bila sezidana, ker je bilo videti trojno delo; sklepamo, da s časom, kakor se je ljudstvo množilo, na trikrat večana. Kedo jo je sezidal, tudi ni gotovo. Sklepajoč po tem, da je bivša graščina Kostanjevec pripadala uskoškemu kapelanu Kristoforu Delišimunoviću, in da je v tej kapeli bil oltar na čast sv. Kristoforu, sicer v tem kraju malo znanem svetniku, in po ustnem poročilu še sedaj preostalih od te slavne rodovine, katera je še pred 40 leti protestirala in vspela proti premeščenju zvonov iz kapele v farno cerkev, držimo, da jo je sezidal imenovani Kristofor Delišimunović. Na portalu vklesana je letnica 1673. Zob časa storil je svoje in kapela je bila vže povsem slaba in za sedanje čase veliko premajhna. S skrbjo župnika sv. Marije Magdalene v Oštrcu V. Bučara, kamor ta kapela spada, se je letos mesto stare in majhne sezidala čisto nova in veliko večja kapela. Star je ostal samo stolp, ker je še dobro ohranjen. Podjetnik za celo delo bil je Jos. Marion iz Jaske, kateri je svoje delo prav solidno dovršil. Popravilo oltarjev prevzel je I. Hudoklin, podobar in pozlatar iz Sv. Jerneja, katerega radi za taka in sploh v njegovo stroko segajoča dela kot vestnega delavca priporočimo. Blagoslovila se je pa kapela v nedeljo dne 15. t. m. Kot namestnik nadškofa prevzel je ta dan opravilo dekan iz Jaske Stjepan pl. Niemčič, kateri je s asistencijo 5 duhovnov slovesno blagoslovil novo kapelo.

(Brzjavna zveza z Južno Afriko) mej Natalom oziroma Oranje državo in Transvalom je popolno ustavljena. V južno Afriko določene brzjavke cenzurirajo angleška oblastva v Adenu.

(Slovenski krompir za Bure.) Tržaška »Edinost« poroča, da nakladajo te dni na Lloydov parnik »Silesia« večje množine krompirja, s katerim odpluje 22. t. m. v Aden, kjer ga prelože na drug parnik, ki ga prepelje v Port Natal. Pravijo, da je namenjen Burom. Morda se ga pa tudi Angleži ne bodo branili.

(Vsled opeklin umrl) je 18. t. m. 2½ leta star deček Jos. Hočevlar iz Brezovice pri Šmihelu. Stal je pri ognjišču in se mu je vnela obleka.

(V Ameriko) jo je včeraj hotel popihati 22letni Jan. Žubert iz Grčečevasi pri Krškem. Stražnik Slanovec mu je pa povedal, da treba poprej zadostiti vojaški dolžnosti, ter ga odvedel v zapor.

(Samomor 12-letne deklice.) Na Dunaju se je v sredo opoldne vrgla z okna v 4. nadstropju na dvorišče 12-letna Frida Welder ter se nevarno poškodovala. Strah pred kaznijo v šoli jo je gnal v smrt!

(Nesreča v rudniku.) V petek popoldne ob 3. uri je udrila voda v neki rov rudnika v Rešici na Ogerskem. Ponesrečenih je, koliko dosedaj znano, sedem rodbinskih očetov, katerih svojci z žalostjo pričakujejo, kedaj privedo na svetlo ponesrečence.

(Č. kr. poštnohranilnični urad) v svoji najnovejši okrožnici naznanja, da se je dne 1. oktobra poštnohranilnično službovanje zasnovovalo tudi na ladjah c. kr. vojne mornarice, to velja za vse ladje, na katerih posluje redna pošta, za vse take ladje, ki zapuščajo osrednje пристanišče v Pulju. — Okrožnica objavlja potem račun glede hranilničnega prometa v mesecu septembru. V tem času se je v varčevalnem in čekovnem oddelku skupaj vložilo 1.424.915krat za 184.601.276 gld., od tega 73.593krat po Štajarskem za 6.048.934 gld., po Koroškem 22.918krat za 2.104.152 gld., po Kranjskem 19.525krat za 1.528.537 gld., po Primorji (Istra-Trst-Gorica-Gradiška) 27.759krat za 2.741.562 gld., po Dalmaciji 9.831krat za 737.333 gld. A vrnilo se je 384.260krat v skupnem znesku za 187.395.750 gld., od tega po naših krajih 11.119krat na Štajarskem za 3.185.749 gld., 3.199krat na Koroškem za 588.805 gld., na Kranjskem 2.252krat za 535.504 gld., po Primorji 6.582krat za 1.343.411 gld., po Dalmaciji pa 1.383krat za 122.037 gld. Od dne 12. januarja 1883, ko je hranilnica začela poslovati, pa do konca minolega meseca se je vložilo 1.398.519 vložnikov v var-

čevalnem, 39.627 vložnikov v čekovnem, 30.836 vložnikov v nakazničnem (clearing) oddelku, in sicer 26.868.480krat za 433.325.914 gld. v varčevalnem in 119.338.375krat za 17.410.216.035 gld. v čekov. prometu, torej vsega skupaj 146.206.855krat v skupnem znesku za 17.843.541.950 gld. 41 kr., izvezlo pa se je v celem 39.570.839krat za 17.683.729.511 gld. 60½ kr., tako je v blagajnici preostalo 159.812.438 glu. 80½ kr. — Med ljudstvom nahaja se 1.398.519 vložnih in 39.627 čekovnih knjižic, potem še 14.380 knjižic rentovnic, ki so vredne 35.003.590 gld. Urad je vložnikom na željo kupil in odposlal vrednostnih listin za 42.608.175 gld., ta znesek spada med povračila. — Ob svojo knjigo-vložnico je prišlo 104 vložnikov, med njimi pa samo dve knjižici z besedilom tudi slovenskim; jedno, ki velja 53 kr., je izdala poštnohranilnična nabiralnica v Kropi, drugo pa, vredno 87 gld. 40 kr., nabiralnica v kraju Crnica. Ako se stara knjižica ni našla, je do nove knjižice vložnik dobil pravico prvi dne 4. oktobra, a drugi dne 6. oktobra. — V minulem mesecu so po državi izdali v varčevalnem oddelku 17.905 novih knjižic, izplačali pa 12.418 starih, od tega po naših krajih: na Štajarskem izdali 880, (izplačali 713), po Koroškem 295, (163), na Kranjskem 178, (125), po Primorskem 711, (482), po Dalmaciji 233, (153). — Pošta »Hrastnica« se za naprej imenuje »Hrastnigg«, to se pravi z dežja priti pod kap, a »Dolla« pri Hrastniku so spremenili v »Dola«, novo pošto z nabiralnico pa je na Kranjskem dobil kraj Trzin. — V neuradnem delu okrožnice podaja podatke o poštni hranilnici na Ogerskem, Belgijskem, Francoskem, Taljanskem, Švedskem, Angleškem, Nizozemskem.

(Sejmi po Slovenskem od 23. do 28. oktobra.) Na Kranjskem: 23. na Krškem, v Premu, pri Sv. Križu in v Rakitni; 24. v Novem mestu, Dolu in Dol. Logatcu; 28. v Vipavi, Ložu, Mokronogu, Poljanah, Radoljici, na Skaručni, v Žužemberku in Češnjicah. — Na sloven. Štajerskem: 23. v Dramlji pri Mar. Magdaleni; 24. v Velenju; 28. v Št. Juriju ob južni žel., Bistrici, Strasu in Gornjem Gradu. — Na Koroškem: 27. v Celovcu; 28. v Frezah, Kaplji, Št. Lenartu, Šmohorju in Saksenburgu. — Na Primorskem: 23. v Ospu (3 dni) in Tolminu; 25. v Gradiški in Borštu; 26. v Gorici in Divači; 27. v Nabrežini; 28. v Cevdatu.

Društva.

(Slov. kat. del. društvo) uljudno vabi na društveni shod, ki se bode vršil v nedeljo dne 23. t. m. v društvenih prostorih »Katoliškega doma. Začetek shodu ob 8. uri zvečer. Krščansko socijalno misleči delavci, vdeležite se v obilnem številu važnega shoda. Odbor.

(Nova podružnica sv. Cirila in Metoda v Trziču) si je izbrala sledeči odbor: Predsednik g. Ignacij Nadrah, kapelan; podpredsednik g. Lenart Kiofutar, čevljarški mojster in posestnik; tajnik g. Jožef Potokar, kapelan; tajnikov namestnik g. Janez Vrdir, mesar in posestnik; blagajnik g. Fran Ahačič, fužinar in posestnik; blagajnikov namestnik gospod Franc Zorc, dacar.

Izjava.

Tisoč goldinarjev izplačam takoj vsakemu, kdorkoli dokaže, da sem jaz pisal kako pismo, bodisi one vsebine, katero »Narod« navaja, ali katerokoli druge vsebine le jednomu samemu državnemu poslancu kat. ljudske stranke o zadevi dr. Ferjančičeve kandidature za mesto podpredsedstva v državnem zboru.

V Ljubljani, dne 21. oktobra 1899.

Dr. Ivan Šusteršič.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj, 21. oktobra. Deset praznih glasov pri volitvi prvega podpredsednika je oddalo dr. Kathrein ter devet njegovih ožjih somišljenikov.

Dunaj, 21. oktobra. Bivši vojaški atašej polkovnik Schneider je včeraj umrl.

Praga, 21. oktobra. Dr. Kaizl je izdal izjavo, v kateri se opravičuje proti napadom zaradi njegovega stališča glede državnega

prava in vpraša svoje domače nasprotnike, kako mislijo izvesti češko državno pravo brez sporazumljenja z Nemci.

Praga, 21. oktobra. V raznih čeških mestih so se sinoči ponovile demonstracije. V Launu so demonstrantje razbili več oken pri židovskih hišah. V Turnovi so bili aretovani štirje izgrezniki.

Praga, 21. oktobra. Radi izgrediv in javnega nasilstva je tukajšnje sodišče obsodilo več oseb v zapor.

Levov, 21. oktobra. Razni poljski klubi poslancev se dogovarjajo, kako napraviti jeden sam klub, v katerem bi bili tudi člani poljske ljudske in krščansko-socijalne stranke.

Vojska v Južni Afriki.

Danes je odplulo iz angleških pristanišč 74 parnikov s 112 stotnijami vojakov proti Južni Afriki. Odpotovala je z današnjim transportom cela 1. divizija generalnega poročnika lorda Methuen in glavni del 2. divizije generalnega majorja Clervja, ki dospeta na bojišče sredi prihodnjega meseca. Ta dogodek in pa odlok glede pozvanja takoimenovane »milizreserve«, še bolj pa prvi vojni kredit v znesku 240 milijonov gold. našega denarja, vse to je precej poparilo prebivalstvo šestmilijonskega mesta ob Temzi in ga oropalo prvotne vojne navdušenosti. Žep je najbolj občutljivi človeški organ, ta izrek velja tudi za Angleže, ki dobro vedo, da je to še le — začetek.

Toda vse to bi Angleži konečno že še prenesli, ko bi le nearečni vojni brzjav tako trdovratno ne molčal o dogodkih na bojišču. Vse je namreč prepričano, da tiči za dosedanjimi malobesednimi, X-krat pristriženimi poročili nekaj neugodnega za angleško vojno akcijo.

Pred vsem je že to slabo znamenje, da so morali Angleži proklamirati vojno stanje v Natalu, glavnem taboru angleške armade, ker so vsi domačini vneti za zatiranje Bure. Potem pa pride položaj teritorija od Kimberleya do Mafekinga in dalje, ki je že ves v posesti Burov in kjer za Angleže že skoro ni več rešitve.

Preostaja toraj le še bojišče južno od Carlestowna in Newcastleja. Buri se tu res sedaj ne bi mogli kosati z Angleži, ko jim dojde še nova pomoč. Zato so pa tudi toliko pametni, da se sedaj ne podajo na plano sovražniku v pest, marveč ga dražijo samo iz gorskih zased. Ko pa dojde sredi novembra v Natal nova angleška vojna moč, tedaj bodo pa tudi Buri že pripravljeni, ker bodo do tega časa lahko gotovi s zahodno operacijo in bodo vse svoje moči zbrali na jugo-vzhodnem bojišču. Buri so prav premeteno postopali, ko so se vrgli najprej na zahodni del in ondotno angleško železnico, ko Angleži na kaj tacega niti v sanjah niso mislili. Gotovo se sedaj že kesajo, a najbrže prepozno.

Z bojišča ni danes nikakih poročil o usodi Burov, oziroma Angležev na progi Kimberley-Mafeking, nasprotno nam pa današnje spodaj navedene brzjavke poročajo o vročem boju v okolici mesta Glencoe, ki leži nekaj milj severno od Ladysmitha in čegar okolica je od treh stranij obkrožena z gorovjem. Povdarjati pa treba znova, da prihajajo vsa poročila iz angleškega vira.

London, 21. oktobra. Balfour je naznanil v spodnji zbornici, da so se izjalovila pogajanja s portugalsko vlado glede odstopa delagoškega zaliva.

London, 21. oktobra. Iz Glencoe se poroča 20. t. m. zjutraj ob 8. uri 25 minut: Angleži so vzeli Burom po vročem boju postojanko ter se polastili petih topov.

London, 21. oktobra. O bitki pri Glencoe poročajo listi, da so jo dobili angleži z velikimi zgubami, mej drugimi je tudi general Symons ranjen.

London, 21. oktobra. Spodnja zbornica je dovolila novi naknadni kredit v znesku 10 milijonov funtov. — Balfour je naznanil, da je bil general Symons v bitki pri Glencoe smrtno nevarno ranjen.

London, 21. oktobra. »Standard« poroča iz angleškega tabora pri Glencoe, nekaj milj severno od Ladysmitha: Poraz burških čet je popoln. Angleži so izgubili 300, Buri pa približno 900 mož.

Ladysmith, 21. oktobra. Bursko topništvo je pričelo streljati na Dundee. Pri Actonhemesu je zbranih 3000, pri Glencoe pa nad 9000 Burov. Včeraj ob 10 uri 45 m. dopoldne je naskočila angleška pehota griče, na katerih se nahajajo burske čete.

V vsakem gospodinjstvu pripetě se pri raznih opravilih ranjenja, radi katerih treba previdnosti, da se prepreči vnetje ali pa onesnaženje. V to pa naj se uporabijo sredstva, koja rane hladě in bolečine olajšujejo ter celjenje pospešę. Slovito, skoro v vsaki domači lekarni se nahajajoče prašk o mazilo je pač najboljšę sredstvo, katero ima vse lastnosti za tako uporabo. Dobiti je v vseh lekarnah. 2

Umrli so:

18. oktobra. Marijana Mohar, zasebnica, 76 let, Kolo-dvorske ulice 39, srčna hiba.
21. oktobra. Alojzija Baraga, ritmojstrova vdova, 72 let, Florijanske ulice 27, ostarelost.

V bolnišnici:

18. oktobra. Mihajl Pogačnik, dninar, 35 let, jetika.

Cena žitu na dunajski borzi dné 20. oktobra 1899.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za jesen . . .	gl. 8 39 do gl. 8 41
» » pomlad . . .	» 8 69 » » 8 71
Rž za jesen . . .	» 6 91 » » 6 92
» » pomlad . . .	» 7 22 » » 7 24
Tursica za oktober . . .	» 5 67 » » 5 68
» » november . . .	» 5 65 » » 5 66
» » maj - junij . . .	» 5 37 » » 5 39
Oves za jesen . . .	» 5 25 » » 5 26
» » pomlad . . .	» 5 65 » » 5 66

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m., srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
20	9. zvečer	746.6	3.9	brez	jasno	
21	7. jutraj	746.4	-0.2	sl. jzh.	megla	0.0
	2. popol.	745.2	10.1	sl. jug.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 4.2 normale: 9.7°.

Najnižje cene. Največji izbor. Skrbno izdelovanje. Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Kdor hoče

svoje pridelke najugodnejše prodati ali v mojem skladišču shraniti, ali tudi kakoršnokoli blago nakupiti, obrne naj se zaupljivo na mene. Preskrbim točno in za majhno provizijo. 772 6-5

Alozij Grebenc

avtor. javna tehtnica in komisijonalna trgovina
v Trstu, ulica Torrente 30-32.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina
je
najboljša mizna in osvežu-
joča pijača, 20 42
katera je preskušena pri
kašlju, vratnih boleznih, želod-
čnem in mehurnem kataru.
Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospektizastanj in franko.

G. Piccoli,
dvorni založnik
Nj. svetosti
papeža
Leona XIII.
lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.
Železnato vino.
Kemične analize odličnih stro-
kovnjakov, kateri so v
železnatem vinu
lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani
zmiraj potrdili navedeno mnoštvo
železa, so najboljši pričevali ter
daje največje poročilo za njega
učinek.
To vino je kaj dobro za slabo-
krvne, nervozne in vsled bolezni
oslabele osebe, za blede, sloke
(suhe) in bolehave otroke.
Cena polliterski steklenici 1 gld.
Naročnik pošilja se z obratno pošto; poštnine
plačajo p. n. naročniki. 827 60

Odda se s 1. novembrom v Spodnji Šiški stanovanje

z dvema sobama in hodnikom v I. nadstropji,
dalje tudi

velika vinska klet.

Natančneje se poizvé pri gospej **Karolini**
Treo v prodajnici v Semeniškem poslopju ob
vogalu, za vodó. 842 2-1

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trileri (mistilni) roji za žito v natančni izvršitvi. Sušil-
nice za sadje in zelenjavo. — Škropilnice proti
peronosperi, zboljšani sestav Vermolero. — Mlatilnice,
mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje
različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč
kakor hidravlične [vedovedne] preše). — Slamoreznice,
katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — St-
skalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne
poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

G. HELLER na Dunaju, II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!
Zastopnik se iščejo. 287 20-20

Kovert s firmo

priporoča

,Katol. Tiskarna,
v Ljubljani.

Na sedmih javnih razstavah s prvimi odlikami obdarovano.

Pristno
le s

na
podplatu

šent Petersburgske
galoše.

Vsak dan jih izdela
tovarna 848 10-1

40.000 parov!

Edini pogodniki: **Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.**

Na drobno se prodajajo v vseh boljših prodajnicah čevljev in modnega blaga.

Zoper protin in revmatizem

je najboljšę, najgotovęjšę in gotovo učn-
kujočę sredstvo

Zoltan-ovo protinsko in revmatično mazilo.

Cena za steklenico 1 gld.

v lekarni

dvornega založnika **Béla Zoltan,**
Budimpešta, V.

Tisoči zahvalnih pisem in spričal po-
trjuje, da to čudovito mazilo najstarejši in
najtrdovratnejši protin in revmatizem, celó
takrat, če toplice ne pomagajo,

v nekaterih dnéh popolnoma in gotovo ozdravi.

Ako se naprej pošlje 1 gld. 30 kr., dojde zdravilo
franko. 796 10-3

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno
zaslužiti sleherni ter povsod
brez zgaube, ako hoče pro-
dajati postavne depuščene
»rečke in državna pisma.
Ponudbe na **Ludovika**
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutschgasse 8. 849 10-1

Ovinjene (weingrüne) sode različne, majhne in velike, stare in nove prodaja

J. Buggenig,

sodarski mojster, 830 3-2
Cesta na Rudolfovo kolodvor v Ljubljani.

Izvrstna, naravna hrvaška

vina

priporoča iz svojega kleta

Mirko Broz v Zagrebu

Oddaja jih v sodih od 50, 100, 200, 300 l,
itd. po 22, 23, 24, 25, 26 liter iz let 1895, 1896,
1897, 1898. Sode računam posebej ali nazaj jem-
ljem franko. Vsa moja vina so analizirana in jamčim
za njih naravnost. 726 50-19

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
227 60

Vsestransko jako pohvaljena
'Vzgoja in omika ali izvir sreče'
(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se
hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more
sebe in druge blaziti in prav olakati), se dobi za predplačilo
1 gld. 80 kr., po pošti 1 gld. 90 kr., ali proti poštenu
povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju, III., Heger-
gasse Nr. 15., I. Stook, Th. 12.** 717 21-10
Založnik, ozir. prodajalec je voljan nerazrezano in čisto
knjigo v treh dneh tudi nazaj vzeti in denar povrtni.

Štedilno leštilo za tla (Schneider & Co.
na Dunaji) je naj-
cenejše in najpripravnije sredstvo za domačo porabo pri
lestenju parketnih lužilnih in ličilnih tal, se posuši tekom
jedne ure. Dobiva se pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljub-**
ljani, Franciskanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 228 8 11-7

Moka
iz mlina Vinko-ta Majdič-a v Kranju
oddaje se po engros-cenah 259 44-32
v plombriranih vrečah po 10 in 25 kil v prodajalnici
Maksa Domicelj-a
v Ljubljani, Rimska cesta. vis-à-vis Gorupovim hišam.
Dostavljanje na dom brezplačno.
Plombe originalne mlinске.
Moka oddaje se tudi v vrečah po 50, 85 in 100 kil.
Opozarja se, da priznani izvrstni izdelek prvega doma-
čega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje
z izdelki vseh ogerskih mlinov.

Prodaja njiv.
Gospoj **Emiliji Ambrož** lastne njive na Ilovici blizu Ljubljane
v izmeri 11 oralov 245 □ sežnjev bodo se
v sredo, dne 25. oktobra, ob 2. uri popoldne
na licu mesta na drobno prodajale. 846 2-1
Pojasnila daje **dr. Fran Vok**, c. kr. notar v Ljubljani.

Največjo zalogo
izdelanih **nagrobnihih piramid** od črnega
švedskega **sijenita** in **granita** lastnega izdelka, kakor tudi **na-**
grobnihih spomenikov in križev
od najboljših in najlepših **marmorov** priporoča p. n. občinstvu po naj-
nižji ceni 794 6-6

Feliks Toman
kamnoseški mojster v Ljubljani, Reseljeva cesta št. 26.

Dobiva se povsod. 905 (36-36)
Sarg's Kalodont.
— Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob. —

Koledar
katol. tiskovnega društva za l. 1900,
krasno vezan, z jako zanimivo in rabno vsebino,
z vrtnim koledarjem, z imenikom učencev, z za-
pisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd.
stane v »Katol. Bukvarni« 1 gld. 20 kr. Udom
tiskovnega društva je brezplačen.

Organist in cerkvenik
s plačo 400 gld. se sprejme 834 6-5
na **Jesenicah na Gorenjskem.**

Redka priložnost za nakup pohištva.
Jan. Dogan-a
mizarski pohištveni obrt
v Ljubljani 650 22-12
na Dunajski cesti št. 15 (v Medjatovi hiši)
priporoča svojo dobro vrejeno
zalogo
vsakovrstnega likanega
in politiranega
pohištva.
gld. 5-., 7-50, 10-., 12-., 14-.,
Garniture, divane, madrace
7, 14, do 40 gld.,
madrace na peresih
8, 9 gld.,
dratene madrace
7 gld.,
pulke za mašne knjige
itd. itd. gld. 10-., 15-., 17-.,
Naročila se točno izvršujejo.
Cenilnik s podobami zastoj in franko.
Redka priložnost za nakup pohištva.

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. o. kr. ministerstva za uk in bogočastje
pripuščen slovenski
mali, srednji in veliki
katekizem ali krščanski nauk,
ki ga je založilo **knjezoškofstvo ljubljansko**, se dobiva pri knjigotrcih na drobno mali po 15 kr.,
srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.
Na debelo pa ga bo od 15. sept. 1899 dalje razprodajalo edino le knjezoškofstvo ljubljansko, ki je
poskrbelo za to, da ne dobé le knjigotrci kolikor mogoče velikih ugodnosti, ampak da bo dajalo tudi
gg. katehetom, ki bi katekizma več vkupaj naročili, na vsakih 10 iztisov po tri iztise namečka za ubožne učence.
Vsi iztisi katekizma, kar se jih bo od 15. septembra t. l. dalje razprodalo knjigotrcem, bodo imeli
zaotraj na platnicah prilepljen po en listič. Te lističe naj gg. katehetje od učencev nabirajo ter naj je svoj
čas pošljejo knjezoškofstvu ljubljanskemu, katero jim bo poslalo za vsakih 10 takih listkov po en iztis
dotičnega katekizma za ubožne učence zastoj. Plačati jim bo samo troške pošiljatve.
Natančnejša pojasnila glede dobave v večjih množinah daje na željo gg. razprodajalcem knjezo-
škofstvo ljubljansko.
V Ljubljani, dne 9. septembra 1899. 749 10

Naznanilo.
Usojam si svojim častitim odjemalcem, slav. občinstvu in preč. duhovščini
najudaneje naznaniti, da se moja prodajalna z **železom** nahaja edino le
kakor doslej na **Glavnem trgu št. 10** pod tvrdo
Andr. Druškovič-a naslednik
Val. Golob
ter nima z ono v Wolfvih ulicah nikake dotike.
Z najodličnejšim velespoštovanjem
Valentin Golob.
779 3-3

Razglas. 842 1-1
Posojilnica v Mariboru o d d a
gostilno
v svojem društvenem hramu (Narodnem domu) v Mariboru potom
ofertne obravnave v najem.
Ponudbe (oferte), v katerih naj se naznani znesek ponujene letne
najemnine, naj se vložijo zapečatene
do 1. novembra t. l.
v pisarni načelnika posojilničnega gosp. dr. Jerneja Glančnika v Mariboru.
Natančnejše določbe o obsegu najma (zakupa) in o pravicah in dolž-
nostih najemnikovih so razpložene na pregled v pisarni g. dr. J. Glančnika.
Maribor, dne 16. oktobra 1899. **Ravnateljstvo.**

Stajerska deželna
Rogaška
slatina
Tempelski-vrelec
najboljša osvežujoča pijača
Styria-vrelec
Svetovno znana zdravilna voda
Samo pristojne. Od medicinskih veljašev najbolje pripovčena
vzgan na zamasku: St. Landschaft Rohitscher!

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirajo na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenje postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 250 52-33

Ana Hofbauer,

imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo **pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste
revolverjev** itd., vseh pripadajočih **rekvizitov** in **municije**, posebno pa opozarjam na

troceevne puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje
priporočajo. — Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja,
se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko
spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

FRAN SEVČIK 618 20-14

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 665 26-6

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu,
ravno tako tudi

**nihalnih, stenskih
in budilnih ur**

in le dobre do najfinejše kakovosti po naj-
nižjih cenah.

Specijalizirane in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in
budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Josip Kastelic,

krojaški mojster

v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4

priporoča se prečast. duhovščini v
izdelovanje vsakovrstne

obleke,

posebno

talarjev, površnikov itd.

Izdelujem breste, oingulum in vsako-
vrstne šemise, kakor tudi vsa druga
v to stroko spadajoča dela na-
tančno po meri.

Prosim prečastito duhovščino, da me
blagovoli počastiti s cenjenimi naročili,
zagotavljam, da bodem vedno skrbel,
da izvršim vsako naročilo v največjo za-
dovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo
dobro urejeno **krojaško delavnico**,
v kateri izdelujem

obleke za gospode in dečke

po najnovejšem kroju, natančno po meri.
Zunanja naročila točna. — Cene pri-
merno nizke. 519 31-21

Javna dražba.

V konkurzno maso **Antona Zagorjana**, trgovca v Ljub-
ljani spadajoča

**zaloga papirja, knjig, pisalnih in risalnih
potrebščin in prodajalnične opreme, po-
hištva itd. itd.**

prodaja se vsled sklepa upniškega odbora na **javni dražbi**. Le ta prične se
v **ponedeljek, dne 23. t. m., ob 9. uri dopoldne**

v **prodajalnici v Gospodskih ulicah št. 7** in se nadaljuje eventu-
valno tudi prihodnje dni v prodajalnici in v kridatarjevem skladišču v
Židovski stezi št. 7.

Reči, ki se imajo prodati, ogledajo se lahko vsaki dan v prodajalnici.

V Ljubljani, dne 17. vinotoka 1899.

837 3-3

Vincencij Čamernik

v Ljubljani, Slomšekove ulice št. 9

nasproti mestni elektrarni

se priporoča velečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in slavnemu p. n.
občinstvu v naročila na razna strokovno natančno izvršena

cerkvena umetna in stavbinska dela

po poljubnih načrtih in narisih. — Ob priliki bližajočega se praznika Vseh
svetnikov priporoča ob enem svojo **izborna zalogo**

nagrobni spominkov

iz raznovrstnih marmorjev. Vsprejema pa tudi naročila na izvršitev istih po spe-
cijalnih načrtih in poljubnih slogih. — Cene so delu in blagu primerno zelo
nizke, izvršitev naročenih del točna in trpežna. 769 10-10

Narisi so na razpolago.

Telefon št. 135.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane
efekte in druge vrednostne listine
po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokolirana

„BANKA Maks Veršec“
v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet št. 847-533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev.
Sprejema **hranilne vloge** v tek. računu (Giro-konto),
obresti od dne do dne po 4 1/2 %.

Poštne - hranilnišne položnice so na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 20. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	99	gld.	55	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99	gld.	40	kr.
Avstrijska zlata renta 4%	117	gld.	10	kr.
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99	gld.	60	kr.
Ogerska zlata renta 4%	115	gld.	50	kr.
Ogerska krona renta 4%, 200	94	gld.	70	kr.
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	902	gld.	—	kr.
Kreditne delnice, 160 gld.	363	gld.	50	kr.
London vista	120	gld.	80	kr.
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	gld.	97 1/2	kr.
20 mark	11	gld.	78	kr.
20 frankov (napoleonidor)	9	gld.	57	kr.
Italijanski bankovci	44	gld.	50	kr.
C. kr. cekini	5	gld.	70	kr.

Dne 19. oktobra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	170	gld.	75	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	153	gld.	50	kr.
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194	gld.	50	kr.
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	gld.	20	kr.
Tisne srečke 4%, 100 gld.	136	gld.	75	kr.
Dunavske vravnave srečke 5%	126	gld.	50	kr.
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107	gld.	50	kr.
Posojilo goriškega mesta	—	gld.	—	kr.
4% kranjsko deželno posojilo	—	gld.	—	kr.
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96	gld.	—	kr.
Priporitetne obveznice državne železnice	—	gld.	—	kr.
južne železnice 3%	163	gld.	25	kr.
južne železnice 5%	118	gld.	—	kr.
dolenjskih železnic 4%	99	gld.	50	kr.

Kreditne srečke, 100 gld.	194	gld.	—	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	155	gld.	—	kr.
Avstrijskega rubečnega križa srečke, 10 gld.	19	gld.	75	kr.
Rudolfove srečke, 10 gld.	26	gld.	—	kr.
Salmove srečke, 40 gld.	82	gld.	50	kr.
St. Genois srečke, 40 gld.	82	gld.	—	kr.
Waldsteinske srečke, 20 gld.	62	gld.	—	kr.
Ljubljanske srečke	23	gld.	75	kr.
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	147	gld.	—	kr.
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3100	gld.	—	kr.
Akcije tržškega Lloydja, 500 gld.	421	gld.	—	kr.
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	68	gld.	75	kr.
Splošna avstrijska stavbinska družba	96	gld.	—	kr.
Montanska družba avstr. plan.	258	gld.	50	kr.
Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	189	gld.	—	kr.
Papirnih rubljev 100	127	gld.	87	kr.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri trefenjih, pri izkretanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako trefenje.
Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.